

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
10. JULIJ
1991

Letnik XLV.
Štev. 29 (2611)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
din. 20

P. b. b.

Darujte za žrtve vojaške agresije!

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem je za pomoč žrtvam brutalne agresije jugoslovanske armade v Sloveniji pri Posojilnici Celovec odprla poseben konto s številko

3,047.107

in poziva vse, da pomagajo rojakom v Sloveniji. Zbran denar bo ZSO prenakazala Rdečemu križu Slovenije. Hvala!

Zahvala Slovcem

Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle se je ob pri-liki svojega bivanja na Koroškem (zasedanje DS Alpe-Jadran) posebej zahvalil Zvezi slovenskih organizacij na Koroškem ter Narodnemu svetu koroških Slovencev za njuno hitro pomoč državljanom Slovenije. Kot je znano, so obe osrednji organizaciji ter tudi druge slovenske ustanove na Koroškem pozvale k pomoči.

Izrednega zasedanja Delovne skupnosti Alpe-Jadran pretekli teden v Celovcu se je kljub napetim razmeram v Sloveniji udeležil tudi šef slovenske vlade Lojze Peterle. Slika: W. Fritz

Vranitzky proti pre- nagljenemu priznanju Slovenije!

Avstrijski kancler dr. Franz Vranitzky se je v svoji izjavi o položaju v Jugoslaviji pred avstrijskim parlamentom izrekel proti prenapljeno odločitvi o priznanju Slovenije in Hrvaške s strani Avstrije.

Zvezni kancler je pri tem poudaril, da ne bi bilo dobro, če bi Avstrija svojemu sosedu predlagala možen končni rezultat procesa notranjih sprememb ter poudaril, da bi korak priznanja Slovenije in Hrvaške lahko tudi povzročil konflikt med obema državama. Dodal je tudi, da osamljeno avstrijsko priznanje obeh republik ne bi pripomoglo k razrešitvi tako notranjih kot tudi mednarodnih problemov Jugoslavije.

Avstrijski šef diplomacije, zunanji minister dr. Alois Mock, je parlamentu poročal o pobudah, ki jih je Avstrija sprožila za internacionalizacijo jugoslovanske krize oz. vprašanja nove slovenske države.

Brionski kompromis odpira Sloveniji pot v suverenost

Evropa je po pariškem sestanku vrha KEVS že sprožila svoj varnostni mehanizem. Prva je na vrsti Jugoslavija, še pred desetimi leti vzor stabilnosti in varnosti. V desetih dneh je evropska trojka kar trikrat obiskala Jugoslavijo, nazadnje v nedeljo, ko je na Brionih kar 16 ur vodila razgovore s sptimi stranmi, s predstavniki Slovenije, Hrvaške, Srbije in zvezne vlade in predsedstva Jugoslavije. Soglasno sprejeta deklaracija naj bi bila

obvezna za vse strani. V slovenski delegaciji so bili predsednik predsedstva Milan Kučan, predsednik parlamenta France Bučar, predsednik vlade Lojze Peterle, član predsedstva SFRJ Janez Drnovšek in zunanji minister Dimitrij Rupel. Hrvaško je vodil predsednik Franjo Tuđman, predsedstvo Jugoslavije Stipe Mesić, zvezno vlado Ante Marković, Srbijo pa je zastopal njen član v predsedstvu Borisav Jović. Trojki Evropske skupno-

sti, Nizozencu Van den Broeku, Luksemburžanu Poosu in Portugalcu Pinheiru, je treba priznati veliko prizadevanje za vzpostavitev trenutnega miru v Sloveniji in za vztrajanje pri dogovoru o začetku trimesečnih pogajanj z zvezno vlado, predsedstvom in ostalimi zveznimi institucijami. Vojska je torej ustavljena, pogovori se bodo pričeli najkasneje 1. avgusta, v njih pa bo Slovenija enakopraven subjekt, potekali bodo pod budnim nadzorstvom medna-

rodnih opazovalcev, enote JA so se umaknile v kasarne, slovenski teritorialci so vsaj deloma demobilizirani, cestne barikade izginjajo, življenje se normalizira.

Slovenija ima torej vse možnosti, da po treh mesecih postane resnično samostojna in si pridobi mednarodno priznanje.

Če brionsko deklaracijo ocenjujemo iz tega vidika, potem so bili slovenski poli-

(Dalje na 2. strani)

Haiderjevi FP grozi izključitev

Haiderjeva škandalozna izjava o „urejeni politiki zaposlovanja v tretjem rajhu“ bo za svobodnjaško stranko lahko imela hude posledice. Na zasedanju Liberalne internacionale (LI) – strešnje organizacije liberalnih strank v Evropi – v Berlinu, so delegati sklenili, naj se izvede postopek o izključitvi proti FPÖ. Predlog za postopek so vložili delegati iz Nizozemske in Švedske, dokončna odločitev pa naj bi bila sprejeta po dveh mesecih.

V okviru postopka o izključitvi FPÖ iz LI bo na zatožno klopi poklican tudi sam Haider.

Protesti proti vojaški agresiji jugoslovanske armade se nadaljujejo po vsej Evropi. Pretekli teden je nekaj sto demonstrantov na Dunaju zahtevalo takojšnjo prekinitev ognja v Sloveniji in se solidariziralo s stremljenjem slovenskega in hrvaškega naroda po neodvisnosti in suverenosti. Slika: Gerhard Maurer

DS Alpe-Jadran in Koroška obsodili vojaško agresijo

Navisji predstavniki Delovne skupnosti Alpe-Jadran, med njimi šefi vlad Bavarske, Zgornje Avstrije, Štajerske, Gradišanske, Lombardije, Trentina, Benečije, Koroške (Zernatto) ter Slovenije (Peterle), so na nujno sklicani izredni seji 3. julija v Celovcu soglasno in demonstrativno izrazili solidarnost in podporo samostojnima republikama Sloveniji in Hrvaški ter ostro in odločno obsodili vojaško agresijo JA na Slovenijo.

V temeljiti razpravi o dramatičnem položaju v Sloveniji po brutalni agresiji jugoslovanske vojske so udeleženci sestanka sprejeli tudi resolucijo s petimi točkami:

1. SFR Jugoslavijo pozivajo, da takoj ustavi vojaško agresijo proti Sloveniji, da za rešitev obstoječih problemov uporablja izključno mirna sredstva, ter da se odpove sleherni uporabi sile za zatiranje pravice jugoslovanskih narodov do samoodločbe. Ob vsaki uporabi sile

pa predvidi kazenske sankcije za tiste, ki bi to ukazali ali izvedli. Pozivajo jo tudi, da zagotovi vsem jugoslovanskim republikam vse pravice in demokratične svoboščine.

2. Pozivajo vse države, posebno države KEVS, da priznajo pravico do samoodločbe in neodvisnosti ter da priznajo suverenost republik Slovenije in Hrvaške, da bi s tem ustvarili temelj za demokratično legitimirano zvezo držav.

(Dalje na 2. strani)

KOMENTAR

Dr. Kristijan Schellander

KRI ZA DOLARJE

„Gospod Baker, Slovenija nima nafte, ima samo kri“, je pisalo na enem od transparentov na demonstraciji proti agresiji jugoslovanske „ljudske“ armade na Dunaju.

Dejansko je tekla kri na obeh straneh, nekje tudi za dolarje, ki sta jih do še pred kratkim obljubljali ZDA in Evropska skupnost samo v primeru, da Jugoslavija ostane „enotna država“. Srbski „tankovski komunisti“ so to politiko interpretirali po svoje in jo smatrali kot pooblastilo za uporabo brutalnega vojaškega posega proti Sloveniji.

Žal je tako, da je moralo umreti nad 50 ljudi, več sto biti ranjenih in storjena ogromna materialna škoda, da sta vodilni zapadni sili začeli spoznavati napačnost svoje politike. Za „sveti načeli“ zahodne demokratične kulture, kot sta pravica narodov do samoodločbe in zavračanje vojaškega nasilja, vodilnemu svetovnemu zanjdarju tokrat ni šlo. Slovenija ni Kuvajt, tukaj ni nafte.

Ameriki je šlo bolj za ohranitev obstoječih vplivnih struktur v Evropi, za kar potrebuje tudi soglasje Sovjetske zveze. Ta pa se boji podobnih odločitev nekaterih delnih republik, ki kot Slovenija ne vidijo bodočnosti v centralizirani državni tvorbi, ki že dolgo več ne koristi interesom posameznih narodov. Evropska skupnost pa se prav tako boji nemirov v lastnih vrstah, od Severne Irske preko Katalonije do Južne Tirolske.

To so nekateri voditelji nameravali rešiti z nekaj milijardami dolarjev. Toda novih odnosov med narodi ne bo mogoče rešiti ne z dolarji ne s tanki.

ZAL poziva

Frakcija Zelene alternative je na ponedeljkovi seji avstrijskega parlamenta vložila predlog, naj ta organ sklene rok za priznanje neodvisnih in suvernih držav Slovenije in Hrvaške.

Po Voggenhuberjevem mnenju bi pravočasen politični signal s strani Avstrije ostalo Evropo prej zbudil iz letargije in s tem tudi sprožil odločno intervencijo Evropske skupnosti.

Adžić spet zagrozil z vojaško agresijo...

Na tiskovni konferenci v nedeljo v Ljubljani sta obrambni minister Janez Janša in minister za notranje zadeve Igor Bavčar povedala, da slovensko politično vodstvo razpolaga z obveščevalnimi podatki, po katerih se vojska pripravlja za ponovno uporabo oborožene sile v Sloveniji.

Kot je povedal Janša, je 5. julija v centru visokih vojnih šol v Beogradu imel načelnik generalštaba jugoslovanske armade general Blagoje Adžić predavanje 150 visokim oficirjem v rangu od majorja do polkovnika, ki jih jugoslovanska vojska, kot je povedal Adžić, namerava premestiti v enote v Slovenijo in Hrvaško.

General Adžić je zbranim častnikom dejal, da je jugoslovanska armada v vojnem stanju, ki ji je bilo vsiljeno s strani secesionistov, ki po dogovoru z zahodnimi silami ogrožajo „socialistični razvoj jugoslovanske skupnosti“. Glavni krivec za vse pa naj bi bil večstrankarski politični sistem v Jugoslaviji, ki je sprl narode, in politiki, ki hočejo uvesti kapitalizem.

V dosedanjih bojih naj bi vojska po Adžićevih besedah doživela poraz zato, ker je spoštovala omejitve s strani jugoslovanske vlade in ni uporabila dovolj enot. Toda to je bila le prva bitka in vojna še ni končana. Vojska se je umaknila v vojašnice,

kjer popolnjuje enote. Stanje v armadi je po Adžićevih besedah ponekod sicer res slabo, toda neodločnih častnikov se je treba zdaj znebiti, izdajalce pa celo ubiti na licu mesta. Po besedah Adžića „vojna ne izbira žrtev“, dosedanje žrtve v Sloveniji pa so bile „mini-malne in zanemarljive“. „Ne moremo več čakati. Ni več umika. S Slovenijo lahko opravimo v desetih do pet-najstih dneh“, je še povedal Adžić, ki je omenil še možnost tuje intervencije po začetku drugega dela vojne in sicer s strani Nemčije, Avstrije, Madžarske in Češke in Slovaške.

Notranji minister Bavčar pa je na tiskovni konferenci povedal, da jugoslovanska vojaška letala ne prevažajo le novih enot, temveč tudi intenzivno snemajo položaje slovenske teritorialne obrambe in razne zgradbe. Po slovenskih obveščevalnih podatkih naj bi bil prvi cilj druge vojne faze eliminacija slovenskega in hrvaškega političnega vodstva.

Brionski kompromis odpira...

(Nadaljevanje s 1. strani)

tike vsekakor uspešni. Kritikom in jastrebom v Sloveniji pa seveda ni všeč zamrznitev sprejemanja nadaljnjih osamosvojitvenih ukrepov, vrnitev zvezne vojske v zeleni pas ob meji, odvajanje carin v zvezno blagajno, morebitno plapolanje jugoslovanske zastave z zvezdo na mejnih prehodih in še kaj. Tehtanje vrednosti vojnega stanja in uničenja življenj, nastajanja ogromne materialne škode z vrnitvijo na izhodiščni položaj 25. junija se vsekakor nagiba k slednjemu. Kljub temu pa je na današnjem zasedanju slovenske skupščine pričakovati vročo debato.

Kljub zmernemu optimizmu za mir v Sloveniji, pa jugoslovanska kriza še zdaleč ni razrešena. Še nadalje se zamotava srbsko-hrvaški voz. Milošević je v soboto pozval k obrambi srbske države, v tem pa so se poenotile tudi vse srbske stranke. Vojska se je ob agresiji na Slovenijo začela naglo diferencirati in postaja vse bolj srbska. V njenem vodstvu prevladuje trda linija, poteka zamenjava vodilnih kadrov. Sledijo si izjave in grožnje generalov Adžića, Kadijevića, Negovanovića, idr. Največji problem pa je, da je ukrepanje vojske vse manj

racionalno in vse bolj srbsko-emocionalno.

Ob upoštevanju srbske mentalitete, njihovega vojaškega ponosa, zgodovinske vojskovalne tradicije je pričakovati stopnjevanje vojne napetosti do ostrega spopada.

Kako bodo Srbi preboleli poraz proti slovenskim teritorialcem in „rezervnemu vodniku“ Janši, je vprašljivo. Krivdo za to valijo na Markovića, češ da jih je oviral pri uporabi večjih sil. Da pa se ne bodo spoprijaznili s samostojno Hrvaško, jo gotovo. Še niso zaceljene rane ustaštva,

najbolj pa jo simbolizira sam general Blagoje Adžić, kateremu so ustaši pobili vso rodbino, zaradi česar je zavesno, še bolj pa podzvestno voden proti Hrvatim z bolečino in maščevalnim sovraštvom.

Slovenska osamosvojitve je prekrizala srbski načrt o Srboslaviji, torej federaciji s srbsko dominanco, podkrepila pa je idejo o veliki Srbiji, ki bi zajela vse ozemlje, kjer Srbi živijo. Nacionalni sporazum za obrambo srbske države, srbizacija vojske in približevanje med njo in četniškim gibanjem zbuja grozo pred

DS Alpe-Jadran...

(Nadaljevanje s 1. strani)

3. Delovna skupnost Alpe-Jadran prosi predvsem Evropsko skupnost, da republikama Sloveniji in Hrvaški odobri finančna sredstva in s tem podpre razvoj svobodnega tržnega gospodarstva.

4. Delovna skupnost Alpe-Jadran poziva vse nacionalne vlade vseh dežel članic delovne skupnosti, da uresničijo njene zahteve, da bi jugoslovanskima republikama konkretno izkazale solidarnost in jima nakazale tudi pozitivne perspektive za njun nadaljnji razvoj.

5. Države KEVS ter Evropske skupnosti so pozvane, da takoj odpošljejo v Slovenijo mednarodne opazovalce, ki morajo biti v stanju, da učinkovito nadzorujejo ustavev ognja ter sporazum, ki je bil dosežen med vlado v Beogradu in republikama Slovenijo in Hrvaško.

Dan pozneje, v četrtek, pa so vse v koroškem deželnem zboru zastopane stranke sprejele nujnostni predlog, v katerem podpirajo resolucijo DS Alpe-Jadran, hkrati pa avstrijsko zvezno vlado pozivajo, da podvzame vse, kar bi pospešilo mirno razrešitev jugoslovanske krize ter zagotovilo demokratični razvoj. V predlogu koroški deželni zbor nadalje izraža slovenskemu in hrvaškemu narodu svojo solidarnost v njihovih prizadevanjih za neodvisnost ter podpira pravico do samoodločbe.

neobvladljivim spopadom. K temu je treba dodati še socialnoekonomsko stanje in spomniti na Miloševićevo izjavo pred delavci: „Delati ne znamo, bojevati pa se znamo!“ Če upoštevamo, da je Milošević vedno znal izkoristiti množice in jih popeljati v boj proti včasih tudi dozdevnim sovražnikom, mu s pomočjo srbskih generalov ni težko sprovcirati najbolj krvavo vojno proti „ustasem“, Albancem, separatistom, izkoriščevalskemu zahodu Jugoslavije ali še širše. V vojni se pozablja na socialno stanje, takrat so pomembnejši drugi cilji.

Evropa je zgodovinsko gledano Srbe vedno demonizirala. Največkrat tudi neopravičeno. To počenja tudi sedaj. Samo z odpiranjem možnosti za enakopravno in ustvarjalno integracijo bi lahko pomirila in otopila njihov občutek prikrajšanosti in odrinjenosti. To pa je dolg in zelo zahteven proces, ki ne dovoljuje groženj, prepovedi, blokad.

Prekinitev vojne in trimesečna pogajanja so delna priložnost, da se strasti umirijo in da se Evropa dokoplje do novih spoznanj o tej zapleteni združbi narodov v Jugoslaviji, Slovenija pa ima priložnost, da se pogovori o vsem, za kar je bil Beograd doslej gluha.

Jože Rovšek

Starši skoraj 3000 slovenskih vojakov, ki služijo vojaški rok v jugoslovanski armadi, odločno zahtevajo vrnitev njihovih sinov v domovino. V Sloveniji pa hkrati prihajajo številčne delegacije staršev srbskih in hrvaških vojakov, da bi zvedeli za usodo svojih sinov. Slika iz Vrhnikke kaže snidenje srbske matere s svojim sinom.

Slovo od reformskih iluzij!

IVAN LUKAN

Kukovica je s svojimi sodelavci oz. avtorji publikacije univ. prof. dr. Petrom Gstetnerjem, univ. ass. dr. Mirkom Wakounigom, univ. ass. mag. dr. Georgom Gombosom ter Larisso Krainer predstavil javnosti temeljito pripravljeno strokovno analizo dejanskega stanja na področju dvojezičnega šolstva tri leta po uvedbi zakona ter iz tega izvirajoče dolgoročne negativne posledice. Publikacija pa je tudi odgovor na zaključno poročilo zvezne komisije za manjšinsko šolstvo pri ministrstvu za pouk. Poročilo je – kot smo že poročali – Zveza slovenskih organizacij na Koroškem odločno zavrnila.

V svojem uvodu je predsednik Strokovnega združenja poudaril, da so njegovi člani od leta 1986 dalje sodelovali v tako imenovani „komisiji strokovnjakov“ in v komisiji za manjšinsko šolstvo, da pa predvsem šolska komisija ni upoštevala stvarnih predlogov za učinkovito in pozitivno reformo dvojezičnega šolstva na Koroškem. Kritičnim članom komisije tudi ni bilo omogočeno spremljanje izvajanja ločevalnega zakona.

Samopriznanje

Univ. prof. dr. Peter Gstetner se je najprej dotaknil zaključnega poročila zvezne šolske komisije in poudaril, da je poročilo po eni strani nekritično in hvalilno, po drugi strani pa je katalog želja, katerih uresničitev pa ne zahteva.

Ostro je kritiziral vodjo manjšinskošolskega oddelka pri Deželnem šolskem svetu Wiegeleja, ki je v to poročilo dobesedno zapisal, da pri uveljavljanju ločevalnega zakona „ni prišlo do masivnih napak“. Samo ta formulacija, ki se v le malo spremenjeni obliki pojavlja v vseh poročilih šolskih oblasti od sprejetja ločevalnega zakona, dokazuje, da se je šolska oblast sama razkrinkala, je dejal Gstetner. K temu je še dodal, da je iz nekaterih odlokov razvidno, da z obveznimi pospeševalnimi integracijskimi ukrepi hočejo olepšati nezadovoljivo stanje na dvojezičnih šolah na južnem Koroškem.

Strokovno pedagoško združenje dvojezičnih učiteljev je na tiskovni konferenci v Celovcu in na Dunaju predstavilo kritično publikacijo o izkušnjah z vsiljenim ločevalnim šolskim zakonom iz leta 1988. Predsednik združenja, ravnatelj Franc Kukovica, na tiskovni konferenci: „Naslov publikacije pove vse. Gre za slovo od reformskih iluzij...“

Izvedba ločevalnega zakona pa da je pokazala, da je to bil in je še zakon za in proti koroškim Slovincem, ki ne uživa podpore po ostali Avstriji. Najbolj zgovoren dokaz za to je Gradiščanska, ki je kar dvakrat, v letih 1988 in 1990, odločno odklonila prevzem takega ločevalnega šolskega modela.

Ob koncu svojega prispevka pa je Gstetner zastavil vprašanje, kaj je z odgovornostjo teh politikov, ki so takrat tako koroškim Slovincem kot tudi nemško govorečim sodeželanom vsilili model zidov in ločevanja. Relativno zadovoljivo število prijav k dvojezičnemu pouku v zadnjih treh letih pa je Gstetner pripisal odprtosti mladih staršev, izboljšanju klime, h kateri je privedlo tudi anažirano delo celovške univerze, ter skrbi za ohranitev prijateljstva med otroci in učitelji, ki je na take odločitve pozitivno vplivala.

Nove oblike ločevanja

Univ. asistent dr. Mirko Wakounig je v svojem prispevku na tiskovni konferenci dejal, da je šolska oblast v teh preteklih treh letih perfekcionirala svoj kontrolni in s tem tudi oblastniški sistem. Dejaj je tudi, da ni nobene znanstvene raziskave, ki bi dokazala, da je šolski zakon obrodil pozitivne sadove glede izboljšanja jezikovnega znanja učencev, dodatnih učiteljev ter staršev.

Opozoril pa je na to, da se ločevanje ne bo ustavilo pri razdeljenih razredih, marveč da že grozijo nove oblike, kot je to uvedba predmeta „prostovoljne vaje iz slovenščine“. Prve negativne posledice te oblike ločevanja so že vidne, saj se je število prijav k dvojezičnemu pouku v Borovljah za šolsko leto 1991/92 v primerjavi z iztekajočim znižalo z dvajset na sedem. „Grozi nam, da bodo preostali le ostanki dvojezičnega pouka“, je posvaril dr. Mirko Wakounig.

Z veliko zaskrbljenostjo pa je Wakounig opisal nastalo

situacijo znotraj slovenske narodnostne skupnosti. „Ugotoviti moram, da je stanje enotnosti in solidarnosti znotraj slovenske manjšine porazno, je obžaloval razvoj in pri tem ugotovil, da je politika koroških strank razdvojila narodnostno skupnost ter da se njen del na žalost zateka v narodnostni privatni geto.“

Neupoštevani predlogi

Univ. as. mag. dr. Georg Gombos s celovške univerze pa je dejal, da je njegov inštitut izdelal vrsto predlogov za nadaljnje izobraževanje učiteljev, da jih pa šolske oblasti niso upoštevale. Položaj dodatnega učitelja ter tudi vprašanje didaktičnih delavnic da sta prav tako problematična, saj so dodatni učitelji ostali sami, didaktične delavnice pa nikakor ne morejo biti mesto reševanja konfliktov, je poudaril Gombos, ki je Gradiščansko in Južno Tirolsko označil za vzgled za uvajanje interkulturalnega učenja.

Larissa Krainer pa je v publikaciji dokumentirala razgovore s starši, učitelji in dijaki, iz katerih je razvidno, da jih večina odklanja vsiljen model.

Poziv Scholtnu

Za izhod iz nastalega stanja na področju dvojezičnega manjšinskega šolstva na

Koroškem je ravnatelj Kukovica zahteval, da morajo šolske oblasti, tako na Koroškem kot tudi na zvezni ravni, temeljito spremeniti svoj dosedanj odnos do tega vprašanja ter se končno odpreti kritični razpravi in konstruktivnim predlogom za izboljšanje na področju dvojezičnega šolstva. Ministra za pouk dr. Scholtna pa je pozval, da uresničijo svojo obljubo o kritični preučitvi zakona.

Med nujno potrebne ukrepe pa je Kukovica uvrstil uvedbo šolskih poskusov z znanstvenim spremljanjem, kritično razpravo o potrebi dodatnega učitelja, notranjo reformo, razveljavitev vseh sedaj veljavnih zakonov, ki izvajajo ločevanje otrok po kriterijih učnega jezika, obvezno dvojezično kvalifikacijo za ravnatelje dvojezičnih šol in dvojezično kvalifikacijo za vse učitelje, ki poučujejo v dvojezičnih razredih, ter ne nazadnje prenehanje pritiska na etnopolitično priznavanje staršev, ki hočejo otroka prijavit k dvojezičnemu pouku.

Predstavitvi publikacije na Dunaju pa je prisostovala tudi državna poslanka Zelene alternative mag. Terezija Stoisič, ki je izjavila, da bo ob parlamentarni obravnavi zaključnega poročila zvezne šolske komisije zavzela obširno in odločno stališče do slovenski narodnostni skupnosti vsiljenega šolskega modela ter zahtevala dejanske reforme v smeri integracije in interkulturalnosti.

Univ. as. dr. Mirko Wakounig

Ravnatelj Franc Kukovica

In Wien trat die Kommission für die Angelegenheiten des Minderheitenschulwesens in Kärnten beim Bundesministerium für Unterricht und Kunst zusammen, um über den nun vorliegenden Endbericht über die Reform des Minderheitenschulwesens seit dem Jahre 1988 zu beraten. Seitens des Zentralverbandes slowenischer Organisationen, der in der Kommission durch Dr. Theodor Domej und Direktor Franc Kukovica vertreten ist, konnte dem Bericht nicht zugestimmt werden.

In einer schriftlichen Stellungnahme der Zentralverbandes an den Leiter der Kommission, Dr. Klaus Satzke, wird als Begründung unter anderem ausgeführt, daß

Abschied von Reform – Illusionen

nach Berichterstattung der Kommissionsmitglieder in den Gremien des Zentralverbandes festgestellt wurde, daß die wissenschaftlichen Grundlagen und Untersuchungen, die so einen Evaluationsbericht begründen müßten, fehlen und daß es außer einigen positiven Präambeln und Wunschvorstellungen von Kommissionsmitgliedern (etwa Kapitel 8), Verzerrungen und falsche Darstellungen gibt, welche ein Bericht dieses Ausmaßes nicht beinhalten dürfte. Weiters wird festgestellt, daß die Kommission ihre Tätigkeit nicht ausschließlich nach pädagogisch-didaktischen Notwendigkeiten der zweisprachigen Volksschule ausrichten konnte.

Ferner wird es als ahistorisch bezeichnet, weil er den gesamten Kontext des Zustandekommens des Minderheitenschulgesetzes von 1988 ausklammert.

Ferner wird festgestellt, daß etliche andiskutierte oder zur Diskussion in der Kommission vorgeschlagene Fragen aus dem Bereich der zweisprachigen Volksschule in Kärnten im Bericht nicht genügend oder überhaupt nicht erwähnt sind.

Der Zentralverband Slowenischer Organisationen bleibt weiterhin bei folgenden Forderungen:

- Reduzierung des Drucks auf ethnopolitische Bekenntnisse der Eltern;
- Beseitigung der Trennmauern und der ausgegrenzten einsprachigen Parallelklassen;
- damit Aufhebung der derzeitigen Gesetzlage, die schulorganisatorische Trennungsmaßnahmen nach unterrichtssprachlichen Kriterien vorsieht;
- Verpflichtung zur qualifizierten Zweisprachigkeit für alle Lehrkräfte, die in zweisprachigen Klassen unterrichten.

Stene – Mauern

„Danes nihče ne more prežeti družbene stvarnosti sien, ki ločujejo včasih skupne dvojezične razrede. Te stene so ovira za medkulturno človeško srečevanje šolskih otrok, ločujejo prijateljstva in preprečujejo, da bi se otroci lahko sproščeno učili drug od drugega. Ti zidovi silijo k razmišljanju o njihovem pravem namenu

ter o motivih povzročiteljev in izvajalcev takih ločevalnih ukrepov. Kajti v resnici so dosti več kot samo 'ukrepi za pridobitev prostora za nove razrede'. – Übersetzt heißt dies: „Heute kann niemand mehr an der sozialen Realität der Mauern vorbeisehen, die die ehemals gemeinsam geführten zweisprachigen Schulklassen trennen. Diese

Mauern sind Hindernis für die interkulturelle menschliche Begegnung der Schulkinder, sie trennen Freundschaften und verhindern ungezwungenes voneinander Lernen. Diese Mauern zwingen zum Nachdenken über ihre eigentlichen Zweck und über die Motive der Verursacher und Betreiber solcher Trennungsmaßnahmen. Diese Mauern sind in der Tat viel mehr als bloße Maßnahmen zur Beschaffung von neuem Klassenraum.“ (Gstetner)

**HEUTE
IM**

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

**SLOVENSKI
VESTNIK**

Slowenien zwischen Hoffen und Bangen – hält der Kompromiß?

In Slowenien ist man nach dem Krisengipfel mit EG-Beitragung am vergangenen Sonntag auf der Insel Brioni skeptisch. Die entscheidende Frage: Hält die Waffenruhe oder droht eine neue Aggression der jugoslawischen Armee.

Die Lage ist jedenfalls unklar, dennoch kann von einer Normalisierung der Situation im jüngsten Staat Europas gesprochen werden. Dies schließt jedoch nicht aus, daß man für den Ernstfall, sprich eine neuerliche militärische Intervention, nach wie vor gerüstet ist. Dies umso mehr, als es von Seiten der Armeeführung immer wieder Äußerungen und auch offene Drohungen, die einen neuerlichen militärischen Schlag gegen Slowenien nicht ausschließen, gibt.

Eine Schlüsselfrage für Slowenien und auch Kroatien ist ferner deren Anerkennung durch die internationale Staatengemeinschaft. Diese läßt nach wie vor auf sich warten; – auch Österreich konnte sich bisher nicht zu einer Anerkennung der

beiden neuen Staaten durchringen. Bundeskanzler Dr. Franz Vranitzky warnte sogar ausdrücklich vor einer zu „raschen Positionierung“ Österreichs, die Grüne Alternative setzte sich im Parlament für eine Fristsetzung für die Anerkennung Sloweniens und Kroatiens durch Österreich ein.

Positiv wurde von allen Parteien die Entsendung einer Parlamentarier-Delegation in das neue europäische Krisengebiet beurteilt. Die Delegation soll sich in den nächsten Tagen in Ljubljana, Zagreb und Belgrad ein authentisches Bild der nach wie vor hochexplosiven Situation in Slowenien, Kroatien und in Jugoslawien machen.

Die Hilfsaktionen verschiedenster Organisationen der Kärnten Slowenen sind in der Zwischenzeit voll angefallen. Der slowenische Regierungschef Lojze Peterle hat sich im Rahmen seines Kärnten-Aufenthaltes dafür offiziell bei beiden Zentralorganisationen der Kärnten Slowenen bedankt.

RESOLUTION

der außerordentlichen Vollversammlung der ARGE Alpen-Adria zur Krise in Jugoslawien, beschlossen am 3. Juli 1991 in Klagenfurt von den anwesenden Regierungschefs der in der Arbeitsgemeinschaft vertretenen Republiken, Länder, Regionen, Komitate und Kantone.

Die ARGE Alpen-Adria sieht in den dramatischen Vorgängen in Jugoslawien auch einen Prüfstein für die Bewährung der Prinzipien des Föderalismus und der Subsidiarität in einem Europa der Regionen.

1. Die Sozialistische Föderative Republik Jugoslawien wird dringend aufgefordert, die brutalen militärischen Aktionen gegen Slowenien zu beenden und zur Lösung der anstehenden Probleme ausschließlich friedliche und demokratische Mittel anzuwenden. Sie wird ferner aufgefordert, auf jede weitere Gewaltanwendung zur Unterdrückung des Selbstbestimmungsrechtes der jugoslawischen Völker zu verzichten und jede Gewaltanwendung durch Befehlende und Ausführende unter Strafsanktion zu stellen. Sie wird schließlich aufgefordert, allen jugoslawischen Republiken alle Rechte und demokratischen Freiheiten einzuräumen.

2. Alle Staaten, insbesondere die Staaten der KSZE werden aufgefordert, das Selbstbestimmungsrecht, die Unabhängigkeit und die Souveränität der Republiken Slowenien und Kroatien anzuer-

kennen, um damit die Basis für einen demokratisch legitimierten Staatenbund zu schaffen.

3. Die Arbeitsgemeinschaft Alpen-Adria bittet insbesondere die Europäischen Gemeinschaften, den Republiken Slowenien und Kroatien Finanzmittel zu gewähren und damit die Entwicklung einer freien Marktwirtschaft zu unterstützen.

4. Die Arbeitsgemeinschaft Alpen-Adria ersucht die nationalen Regierungen aller Mitgliedsländer der Arbeitsgemeinschaft, ihre Forderungen zu verwirklichen, damit den jugoslawischen Republiken Solidarität konkret bekundet wird und ihnen auch positive Perspektiven für ihre weitere Entwicklung aufgezeigt werden.

5. Die KSZE und die EG werden aufgefordert, sofort internationale Beobachter zu entsenden, welche instand sein müssen, die Einhaltung des Waffenstillstandes und die Beachtung der zwischen der Belgrader Regierung und den Republiken Slowenien und Kroatien getroffenen Vereinbarungen zu garantieren.

Poslanka Zelene alternative v avstrijskem parlamentu mag. Terezija Stoisic se je v zadnjih dneh osebno prepričala o stanju na avstrijsko-slovenski meji. Posnetek je z mejnega prehoda Jezersko, kjer je avstrijsko parlamentarko pozdravil komandant enote teritorialne obrambe.

Nemško-slovenski koordinacijski odbor vladi v Beogradu

Predsednika Nemško-slovenskega koordinacijskega odbora krške škofije, dr.

Ustanovljena stranka EL –

V nedeljo, 30. junija 1991 je bil ustanovni občni zbor Enotne liste/Einheitsliste (EL). Enotno listo so konstituirali kot stranko po tozadnem zakonu. Hkrati pa sta bila razpuščena Klub slovenskih občinskih odbornikov (KSOO) ter Koroška enotna lista (KEL).

Ustanovnega občnega zbora se je udeležilo le nekaj nad 20 delegatov, za predsednika pa je bil izvoljen frakcijski vodja EL na Bistrici pri Šmihelu Andrej Wakounig. Ostali člani odbora: mag. Peter Waldhauser, Hanzi Dragaschnig, Villi Moschitz, Jože Wakounig, Jurij Mandl, Franc Jožef Smrtnik, Sabina Nachbar, dipl. inž. Hanzi Mikl.

Po statutu bo nova stranke imela več sekcij, med njimi sekcijo za občinske odbornike, sekcijo južnokoroških kmetov, Mlado KEL itd.

Eno prvih dejanj nove stranke je bila obsodba vojaškega posega v Sloveniji ter zahteva Avstriji, da prizna samostojni in neodvisni državi Slovenijo in Hrvaško.

Valentin Inzko in dr. Ernst Waldstein, sta pretekli teden naslovila na generalnega konzula Socialistične federativne republike Jugoslavije, Marjana Majcna, o razmerah na jugoslovanskem področju sledeče stališče s prošnjo, da ga posreduje vladi SFRJ:

„Nemško-slovenski koordinacijski odbor krške škofije, ki se zavzema za sožitje med Nemci in Slovenci in enakopraven položaj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, izraža svojo globoko zaskrbljenost zaradi agresivnega nastopanja zveznih oboroženih sil v Sloveniji. To ravnanje nasprotuje principom civilizirane družbe in ovira pot k mirnemu sožitju med narodi in graditvi mednarodne skupnosti.“

„Ta odbor“, je rečeno v stališču beograjski vladi, „poudarja pravico slehernega naroda do samoodločbe in pričakuje, da bodo organi Jugoslavije spoštovali prizadevanja Slovencev v republiki Sloveniji do svobodnega uravnavanja njihovega narodnega razvoja in neposrednega včlenjanja v skupnost neodvisnih držav. Taka rešitev iz zapletov na jugoslovanskem prostoru bo edino mogla pripeljati k odpravi napetosti med narodi in prispevati k ohranitvi miru.“

Import-eksportno podjetje v Celovcu išče
tajnico

za takojšnjo zaposlitev z znanjem angleščine.

Nudimo zanimivo, samostojno delovno področje s primerno plačo.

Vašo ponudbo pošljite pod šifro „X-1“ na naslov Slovenski vestnik, Tarviser Straße 16, 9020 Klagenfurt/Celovec.

Import-Export-Unternehmen in Klagenfurt sucht zur sofortigen Anstellung tüchtige

Sekräterin

mit Englisch-Qualifikation.

Wir bieten ein interessantes, eigenständiges Arbeitsgebiet mit entsprechender Bezahlung.

Ihre Bewerbung richten Sie bitte unter der Chiffre „X-1“ an den Slovenski vestnik, Tarviser Straße 16, 9020 Klagenfurt.

Izjava slovenskih izseljencev

Odbor Zveze slovenskih izseljencev je na svoji seji dne 4. julija 1991 poleg raznih vprašanj bivših pregnancev obravnaval tudi trenutne razmere v Jugoslaviji in posebej v Sloveniji ter v tej zvezi sprejel naslednjo izjavo:

Tragični dogodki zadnjih dni v Jugoslaviji in še posebej v Sloveniji so globoko prizadeli tudi nas, bivše slovenske izseljence, ki smo pred skoraj 50 leti na lastni koži okusili grozote nasilja in vojne. Zato odločno obsojamo vojaški poseg jugoslovanske vojske v Sloveniji ter izražamo solidarnost slovenskemu narodu v njegovem boju za dosledno uresničitev in obvarovanje svoje samostojne in neodvisne države.

Bivši pregnanci, ki iz lastnih izkušenj vemo, kaj pomeni odrekanje svobode in kratenje človekovih pravic, smo globoko prepričani, da v današnjem času splošnega zblizovanja in sodelovanja med narodi vojaški posegi ne morejo in ne smejo biti sredstvo za reševanje političnih vprašanj. V tem smislu vse odgovorne dejavnike v Jugoslaviji pozivamo, da pri urejanju odprtih problemov opustijo vsako uporabo sile, zastražena in pritiska ter krenejo po poti miroljubnega iskanja rešitev.

Zveza slovenskih izseljencev svoje članice in člane vabi, da se vključijo v akcije solidarnostne pomoči žrtvam tragičnih dogodkov v Sloveniji ter po svojih možnostih podprejo zbiranje sredstev pri Posojilnici Celovec oziroma pri Zvezi slovenskih zadrug.

Zveza slovenskih izseljencev v Celovcu

Široka akcija za pomoč žrtvam nasilja v Sloveniji

Poleg Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, ki je za pomoč žrtvam vojaškega nasilja v Sloveniji pri Posojilnici-Bank Celovec odprla konto s številko 3.047.107, k pomoči Sloveniji pozivajo še druge institucije. Koroški Caritas je odprl konto s številko 0000-00587 pri Kärntner Sparkasse in konto s številko 7.700.004 pri Avstrijski poštni hranilnici. Za pomoč pozivajo tudi socialdemokratske ženske (konto: 96410-758080 pri Bawag, geslo „Slowenienhilfe“), ter druge organizacije koroških Slovencev (konto št. 35.009 pri Zvezi-Bank).

Podelili bralne značke

Slovenska študijska knjižnica je 2. julija v Mladinskem domu 14. podelila bralne značke. Zaradi vojne v Sloveniji je odpadla slavnostna proslava, klub temu je bila podelitev za mlade bralke in bralce oz. vse prejemnike bralnih značk javno priznanje. Absolutni rekord je postavila 14-letna Emi Roblek (SPD „Herman Velik“ Sele-Kot – mentorica Marta Velik), ki je prebrala kar 47 knjig! Knjižna darila so podarili Slovenska prosvetna zveza, Naša knjiga in Založba Drava.

Dobitniki bralnih značk in knjižnih daril:

MLADINSKI DOM v Celovcu. **1. razred slovenske gimnazije** (mentorica vzg. Eda Velik): Marko Kulmesch, Damjan Vavti, Till Busch, Boris Brumnik, Karli Ogris, Nejc Jager, Christa Malle, Marijan Sitter, Christine Pleschnik, Viktorija Mitsche, Ana Kuntarič, Tamara Wieser; – Cicibanova bronasta značka.

2. razred slovenske gimnazije (mentorica vzg. Berta Piskernik): Anja Gallob, Tanja Gutovnik, Živa Kuntarič, Elizabeta Ratschnig, Daniela Writz, Ana Žnidar – Cicibanova srebrna značka.

3. razred slovenske gimnazije (mentorica vzg. mag. Anica Baša): Miloš Blajs, Peter Traun – zlata značka.

4. razred slovenske gimnazije (mentor vzg. mag. Richard Jer-

nej): Izidor Furjan (šestič), Margit Gutovnik (četrtič), Franziska Mitsche (četrtič), Marija Ratschnig (četrtič) – zlata značka.

MODESTOV DOM (mentor mag. Jože Krnc): Boris Gallob (drugič), Marko Gallob (drugič), Mario Igerc (prvič), Robert Mikel (drugič), Štefan Ulbing (prvič) – srebrna značka.

1. razred slovenske gimnazije (mentorica mag. Ivana Kampusch): Nataša Janežič, Silvia Pečnik, Verena Olip, Marija Olip, Mirja Oraže – bronasta značka.

SPD „RADIŠE“ (mentorica Leni Ogris): Samo Lampichler, Sandra Lampichler, Andreja Ogris, Tomaž Ogris, Christine Pichler, Ines Schiemann, Nataša Thaler, Christina Tolmajer, Martin Wieser, Christian Woschitz, Igor Woschitz, Tamara Woschitz, Verena Wrulich – bronasta in Prežihova značka.

SPD „HERMAN VELIK“, Sele Kot (mentorica gospa Marta Velik): Emi Roblek – prebrala 47 knjig – rekord (14 let), Mihi Roblek (14 let), Toni Dovjak (13 let), Tomi Roblek (12 let), Marianne Užnik (10 let), Rudi Dovjak (10 let), Toni Suppan (10 let), Flori Roblek, Erika Roblek (7 let) 10 knjig, Flori Suppan (7 let) 4 knjige, Kristine Dovjak (9 let) 17 knjig – Prežihova značka.

SPD „VALENTIN POLANŠEK“ na Obirskem (mentorica Marta in Vida Polanšek): Majda Furjan, Marijan Polanšek, Magdalena Žuraj – Cicibanova srebrna značka. Nina Polanšek – Cicibanova zlata značka.

SPD „BILKA“ v Bilčovsu (mentorica Irena Reichmann): Janja Kolter, Stefan Reichmann, Milena Reichmann, Danica Reichmann, Breda Zablatnik, Olga Zablatnik, Martina Schellander, Martina Laussegger, Stefan Pečnik, Petra Schellander, Roman Weber, Danijela Pečnik – Cicibanova bronasta in srebrna značka.

SPD „SRCE“ v Dobrli vasi letos niso zmogli sodelovati in tudi Pliberk ne, pač pa so obljubili, da se bodo potrudili spet prihodnje leto 1991/92!

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA v Celovcu: Gregor Domej in Elena Messner – Cicibanova bronasta značka; Ilja Messner – Cicibanova zlata značka; Peter Traun (3. razred slovenske gimnazije) – zlata značka.

Omanova razstava odpovedana

Razstava Valentina Omana v Galeriji Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki v Sloveniji, ki je bila predvidena za petek, 5. julija 1991, je zaradi vojnega stanja v Sloveniji odpovedana. Nov termin bomo pravočasno sporočili. Omanova ustanova in monografija bo predvidoma predstavljena v Avstriji, in sicer pred razstavo.

Izlet na Ilčevo planino

Pred nedavnim je Slovensko planinsko društvo opravilo izlet na Ilčevo planino, vso obdano z belimi narcisami. Pobudnik in vodja izleta je bil Toni Valentinič iz Bilčovsa.

Pot nas je vodila v grapo Velike Suhe nad Podgorjami. Pri prvem razpotju smo zavili desno v breg in kmalu dosegli

narcisno polje na Ilčevi planini. Narcise so bile takrat v najlepšem razcvetu in so s svojim opojnim vonjem pričarale takšno privlačno vzdušje, da bi najraje kar ostali na tem lepem koščku zemlje.

Toniju iskrena hvala za užitek z željo, da bi nas še večkrat popeljal kam v hribe uživati lepo naravo.

Bekštanj: 2000 ljudi na solidarnostnem koncertu

Nad 2000 ljudi se je v petek zvečer udeležilo solidarnostne prireditve za Slovenijo na starem gradu v Bekštanju. Večer je priredila socialdemokratska stranka Koroške, kulturni program pa so oblikovali Barbara Stromberger, Harlekin Company, Alex Rehak ter domača tamburaška skupina. Ves čisti dohodek prireditve bo socialdemokratska stranka Koroške namenila žrtvam vojaške agresije v Sloveniji.

Slika: W. Fritz

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA v Celovcu skupaj z OSNOVNO ŠOLO VUZENICA razpisuje

21. koroško likovno kolonijo mladih – letos na Radišah

Kolonija bo v času od 21. do 25. 8. 1991 v Kulturnem domu na Radišah.

Sodelovali bodo otroci iz Vuzenice, Trsta, Porabja in Koroške.

Stroške udeležbe krijeta organizatorja. Udeleženci naj bi bili stari med 9 in 15 let (sprejeli pa bomo tudi mlajše, če imajo veselje do likovnega ustvarjanja). Udeležence bomo porazdelili po družinah na Radišah. Za udeležence iz Koroške prenočišča na Radišah ne moremo preskrbeti. Tisti, ki so doma v bližnji okolici, naj bi se na Radiše vozili, za tiste iz oddaljenih krajev pa bomo preskrbeli prenočišča v bližnji okolici Radiš. V primeru, da bi glede tega nastali problemi, bomo poskrbeli za prevoz na Radiše in domov.

Prijave sprejema Slovenska prosvetna zveza do 31. julija 1991. Prosimo za čimprejše prijave, po telefonu 0463/514300 20 ali pismeno na Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec.

VESTI

Zborovsko tekmovanje v Spittalu

Kriza v Jugoslaviji in Sovjetski zvezi sta vplivali tudi na potek tradicionalnega tekmovanja pevskih zborov v Spittalu ob Dravi. Iz Slovenije ni mogel sodelovati član ocenjevalne žirije prof. Marko Munih, tekmovanja pa se nista udeležila tudi prijavljena pevska zbor iz Armenije in Letonije. Med osmimi zelo kvalitetnimi zbori iz Evrope in ZDA je zmagal Komorni zbor Monteverdi iz Budimpešte. Tekmovanje je potekalo v dneh od 4. do 7. julija.

Zahključni nastop v Škofičah

Prejšnji četrtek so se z zaključnim nastopom predstavili tudi učenci oddelka glasbene šole v Škofičah. Ob obilnem obisku staršev in sorodnikov je nastopilo 11 učencev, ki so pokazali svoje znanje klavirja, kljunaste in prečne flavte, violine in saksofona. Poslušalci so bili zelo zadovoljni, saj je delo glasbenega učitelja Romana Verdela obrodilo lepe uspehe. Društveniki SPD Edinost so nastopajoče in starše povabili na prijeten zaključni piknik.

Govorilne ure

Urad za pokojninsko zavarovanje delavcev sporoča, da bodo meseca julija govorilne ure v Pliberku 18. julija od 11.30 do 14. ure v pisarni delavske zbornice ter v Beljaku, 23. julija od 8. do 12. ure v pisarni delavske zbornice.

Umrli proš Franc Brumnik

Dolgoletni dehant in proš fare Dobrla vas, konsistorialni svetnik Franc Brumnik je umrl v 78. letu starosti. Prošt Brumnik se je rodil leta 1913 v Rudi v Podjuni, za duhovnika pa je bil posvečen leta 1938. Franc Brumnik je bil med drugim duhovnik v Šmarjeti in v Kotmari vasi, rektor Doma prosvete v Tinjah, več let pa je tudi vodil slovenski dušnopastirski urad in bil urednik cerkvenega lista Nedelja. Leta 1968 ga je škof dr. Josphe Körtner imenoval za prošta v Dobrli vasi. Pogreba Franca Brumnika se je poleg škofa dr. Eгона Kapellarija udeležila velika množica faranov, znancev in prijateljev.

POZOR!

Posojilnica-Bank
Podjuna oddaja v najem
lep poslovni prostor – 70 m², ki leži ob glavni cesti v središču Dobrle vasi.
Interesenti naj se javijo na tel. št. 04236-2076.

OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA

VABIMO NA

XII. Spominski pohod na Komelj

ki bo v nedeljo, 21. julija 1991

Za pohodnike bosta na voljo dve različni dolgi poti, in sicer:

● za tiste, ki radi in lahko grejo peš, je zborna mesto pri tovarišu Janku Apovniku na Borovju 32 pri Pliberku (Woroujach bei Bleiburg). Apovnikova hiša je ob cesti, ki vodi iz Pliberka proti državni meji – Holmec, 2 km pred mejo na razpotju Šmarjete. Odhod od Apovnika bo ob 9. uri preko Šmarjete do spomenika padlim partizanom na Komlju. Pot v eno smer je dolga 7 km;

● Za tiste, ki ne zmorejo cele peš poti, je do 11. ure zborna mesto pri gostilni Pistotnik na Komlju/Kömmel bei Bleiburg. Pot je dolga 2,5 km. Odhod od Pistotnika je ob 11.30 uri.

Ob 13.00 uri je za vse pohodnike in za tiste, ki niso prišli peš, zborna mesto pri spomeniku, nakar bo spominska svečanost padli Domnovi četi. Po njej bo pri Štibarju tovariško srečanje.

Pohod in spominska svečanost bosta ob vsakem vremenu!

Za malico in pijačo bo poskrbljeno!

Zveza koroških partizanov, področni odbor Pliberk

Zveza slovenskih izseljencev, SPD Edinost v Pliberku

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Priveditelj
Četrek, 11. 7. 20.15	v šoli v Bilčovsu	SONČNA ENERGIJA - PRIMERNA ALTERNATIVA ZA BENCINSKE MOTORJE Predava: Emil Ogris	SPD Bilka
Sobota, 13. 7. 20.00	v občinskem kopališču v Železni Kapli	POLETNA NOČ Igra: ansambel Melos iz Slovenije	SPD ZARJA
Sobota, 13. 7. 20.30	v kulturni dvorani v Skofičah	KULTURNI VEČER Nastopajo: MePZ Rož in trio Rož	SPD Edinost
Sobota, 13. 7. 20.30	gostilna Picej (Tedl) Zgornje Zamanje	Tradicionalno KRESOVANJE s petjem in plesom	SPD Vinko „Poljanec“ Škocjlan
Petek, 19. 7. 18.00	v domu v Tinjah	SLOVENSKE POČITNICE Voditelj: mag. Miha Vrbinč Do: 26. julija.	Sodalitas
Petek, 19. 7. 18.00	v domu v Tinjah	FERIAE LATINAE - LATINSKE POČITNICE Vodita: Ralph Prausmüller in Felix Kucher Do: 26. julija	Sodalitas
Sobota, 20. 7. 20.30	pri Trklu v Selah- Borovnica	POLETNA VESELICA Za ples igra: ansambel Lavantaler Spitzbuam.	Alpski klub Obir
Petek, 16. 8.	v domu v Tinjah	REZBARSTVO - ZAREZOVANJE Vodi: Dietmar Wrießnig Do: 18. 8.	Sodalitas

RAZSTAVE

CELOVEC

- Pri Joklnu - Zorka Weiss - Loiskandl, mešane tehnike (do 16. 8.)
- Mohorjeva knjigarna - Miha Maleš, grafike
- Galerija v stolpu - Irena Polanec, slike
- Galerija Carinthia - hic et nunc, medn. umetnost (odprtje: 9. 7., do 30. 7.)

ROŽEK

- Galerija Rožek - Giselbert Hoke, dela (odprtje: 6. 7., 19. 30; do 4. 8.)

TINJE

- Galerija Tinje - Anna Seifert, batike (odprtje: 4. 7., 20. 00)

OSOJE

- Galerija Carinthia - Kim en Joong, dela (do 2. 8.)

BEGUNJE

- Galerija Avsenik razstava slik znanih jugoslovanskih avtorjev, dela je dala na razpolago galerija LM v Mariboru. Ogljed del je možen vsak dan od 11. do 17. ure.

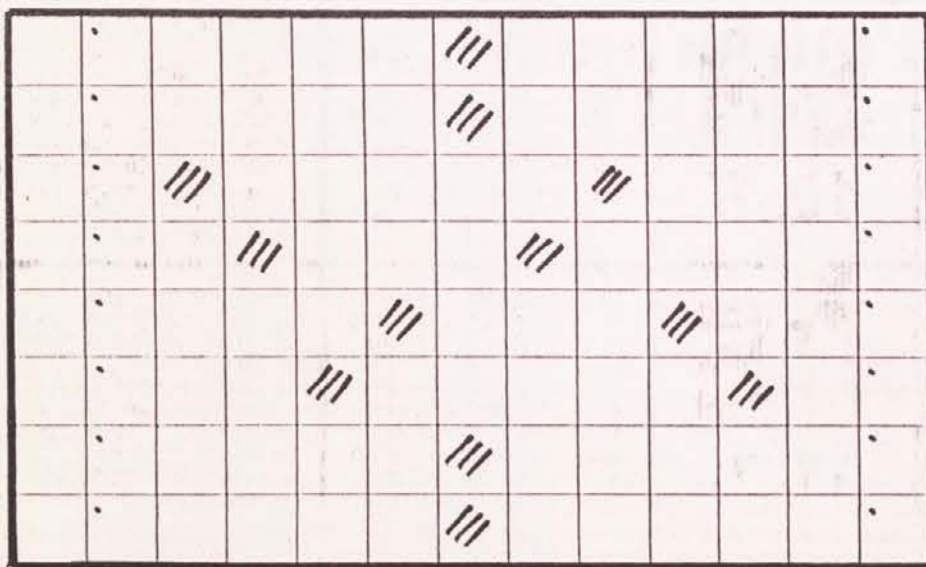
LJUBLJANA

- Kulturno-informacijski center Križanke dr. Peter Rister, doživeta arhitektura Zilje, Roža in Podjune (do 31. 8.)

IZLETI

Trekning v Kenijo in Tanzanijo - od 17. decembra 1991 do 6. januarja 1992. Prijave sprejma Jožko Igero, tel. 04230/657.

Študijsko potovanje v ČSFR organizira Dom v Tinjah od 8. do 13. julija 1991. Vodita: dr. Grete Schmidt in dr. Jože Kopeinig.

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 5. 7. 1991

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 12,75	13,25
za 1 angleški funt	£ 20,40	21,20
za 100 franc. frankov	f 204,00	212,00
za 100 ital. lir	Lit 0,93	0,97
za 100 dinarjev	DIN 0,-	50,00
za 100 švic. frankov	sfr 801,00	829,00
za 100 holand. guldov	Hfl 614,50	636,50
za 100 nemških mark	DM 692,00	714,00

Posredujeta: Posojilnica-Bank, Zveza-Bank, Celovec

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Urednik: Andrej Kokot

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT d.o.o., Vodnikova 133, 61000 Ljubljana, Slovenija telefoni: 061/555-524 (komercialna) 061 554-045, 061/557-185 (centrala), telefaks: 061/555-343.

Križanka

Spodnje besede s pravilnim kombiniranjem vpišite v lik. Črna polja, ki ločijo besede med sabo, so že vrisane v lik. V dveh navpičnih kolonah, ki sta označeni s pikicami, boste po koncu reševanja dobili dva zemljepisna pojma: slovensko goro in veliko svetovno morje.

8 črk: KROZENJE TRDOGLAV

6 črk: ACENTIL, ČISTKA, HAVAJI, IMETEK, IMPORT, RJAZAN, TOBIJA, VALETA;

5 črk: ALŽIR, GREGA, JALTA, PEGAM, PLAŽA, SEKEL, SRAGA, TOBAK;

4 črke: ANŽE, GATE, IKAR, LIKA, OBOL, SPOL, TAHI;

3 črke: ATE, AVE, ČIR, IZA, KEN, OTS, SLA, TEK;

2 črki: AT, BA, DS, IM, IT, NT.

Jože Petelin.

1 9 14 25 26 29 (3)
Joker: 323127 b.j.

Nadaljevanje

V petek smo se odpravili na ogled mesta. Berlin je dokaj pozno poslal metropola Nemčije - leta 1871 - in od takrat je doživel svoj velik razvoj. Leta 1920 se je združilo do tedaj osem samostojnih mest in leta 1939 je štel 4,4 milijona prebivalcev, kar je največ doslej. Ob koncu vojne skoraj povsem razrušen in številčno zdesetkan se sedaj spet bliža štirim milijonom prebivalcev.

Piše: Mila

Obsega 20 okrajev in po površinski razprostranjenosti 900 km² sodi med največja mesta na svetu. Od severa proti jugu meri 40 km, od vzhoda proti zahodu skoraj 50 km. In še ena zanimivost: na območju je 62 jezer in 127 drugih vodnih površin in s 450 vodnimi mostovi je Berlin evropski rekorder - pred Benetkami!

Od Berlina do Budyšina

Pevski zbor „Rož“ v gosteh pri Lužiških Srbih

Objavljamo spominski zapis v nadaljevanju o potovanju in gostovanju Mešanega pevskega zbora „Rož“ v prejšnji Nemški demokratični, zdaj združeni Nemčiji. Pisec poleg nastopov slikovito opisuje vtise, se pogloblja v ozadja (zgodovinska, socialna) nemške družbe in predvsem v kulturnopolitično situacijo tamkaj živečih Lužiških Srbov. Prispevki so nam dobrodošli, da z njimi pogledamo preko informativnega zidu ožje Koroške, bralcem pa jih priporočamo za pozorno branje.

Uredništvo

Tako ogromnega mesta v enem samem dnevu res ni mogoče spoznati. Imeli smo odličnega vodiča in naš šofer je pridno sukal volan avtobusa po berlinskih ulicah in tako smo s sprotnim ogledovanjem po mestu prevozili nič manj kot 67 km. Peljali smo se po reprezentančni berlinski ulici „Unter den Linden“, kjer je kup pomembnih zgradb: državna opera, katedrala sv. Hedvike, univerza, Neue Wache, Zeughaus, državna

biblioteka, najboljši hoteli in trgovine. Ustavili smo se na Pariškem trgu/Pariser Platz, obširnem prostoru pred Brandenburškimi vrati/Brandenburger Tor. Od padca berlinskega zidu je to za obiskovalce Berlina najzanimivejša turistična točka. Slavolok, ki je iz leta 1791, zdaj popravljajo, do pred nadavnim štiri metre visoko zazidana vrata spet urejajo v nekdanji videz. Na obeh straneh slavoloka je množica kramarjev, ki ponujajo pred-

vsem trenutno najaktualnejše berlinske spominke - okruške berlinskega zidu (košček te „kuriozitet“, nič večji kot vžigalična škatlica npr. stane 1

Dvojezični napisi na gostlinah opozarjajo obiskovalce, da tu živijo Lužiški Srbi.

DEM, pa simbole nekdanje NDR: vojaške kape, našitke, epolete, značke, zastave itd. Posel cvete in spominja na latinsko reklo: „Tako mine slava sveta...“

Potem smo se peljali mimo Reichstaga in Kongresne dvorane, skozi park Tiergarten, mimo 67 m visokega spomenika Siegestsäule (na čast nem kateri nemški zmagi), dvorane Berlinske filharmonije, Potsdamskega trga, za katerega zdaj, ko je meja odstranjena, snujejo različne načrte, kako naj bi ga spet uredili, v mestni okraj Kreuzberg po razvpiti četrti afroazijskih priseljencev, med katerimi je največ Turkov, zato temu predelu pravijo tudi Mali Istanbul, kjer ni varno hoditi peš, zaradi kriminala od kraj in ropov do umorov. To so berlinski kontrasti, bi rekel neobremenjeni, opazovalec, blišč in beda, bi rekel realist.

DALJE PRIHODNJIČ

10. 7.–16. 7.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA
SR 10. 7.	12.10 Zunanjepolitični report; 13.10 Rdeči prah; 15.30 Ostržek; 16.00 Leo in Fred; 17.10 Wurlitzer; 18.05 Me, ženske; 18.30 Leteči zdravniki; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Zakaj sem le rekel „da“?; 22.10 Pogledi s strani; 22.20 Dallas; 23.05 Gorila.	15.00 Tedaj; 15.05 Polkovnik Strogoff; 17.00 Zavarovana družba; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Dobro si tulil, lev; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Argumenti; 21.30 Črno na belem; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Večerni šport.	9.00 Živ žav; 11.40 Video strani; 16.25 Sova, pon.; 17.55 Poslovne informacije; 18.00 Dnevnik; 18.05 Klub Klobuk; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 20.05 Smrt v Benetkah; 22.20 Dnevnik; 22.40 Video strani; 22.45 Sova; Alf, Twin Peaks; 0.05 Video strani.
ČE 11. 7.	10.30 Argumenti; 11.45 Črno na belem; 12.20 Klub seniorjev; 13.10 Mohawk; 14.25 Batman; 15.30 Ostržek; 17.10 Wurlitzer; 18.05 Mi; 18.30 Leteči zdravniki; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Pot k uspehu; 21.20 Pogledi s strani; 21.30 Nasprotniki pod južnim soncem.	15.40 Tedaj; 15.45 Gasparone; 17.15 Srečanje z živaljo in človekom; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Povej resnico; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.00 Trailer; 21.30 Pozor, kultura; 22.00 Čas v sliki; 23.30 V rajni in peklju.	9.00 Beni, V Cityju, Slovenci v zamejstvu; 16.40 Video strani; 16.55 Sova, pon.; 17.55 Poslovne informacije; 18.00 Dnevnik; 18.05 Mozaik; 18.35 Spored za otroke: Kapitan Power, Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 20.05 Christabel; 22.35 Sova: Vi ste pa najbrž njen mož.
PE 12. 7.	12.15 Notranjepolitični report; 13.10 En dan na tekmi; 15.30 Ostržek; 17.10 Wurlitzer; 18.05 Mi; 18.30 Leteči zdravniki; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Stari; 21.25 Pogledi s strani; 21.35 Leto 2022... Tisti, ki želijo preživeti; 23.10 Večerni šport; 23.30 Velika kraja v banki.	15.25 Dežela za obzorjem; 17.30 Srečanje z naravo; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Milijonsko kolo; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Diagnoza; 21.00 Posebnosti znanosti; 21.15 Šiling; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Brez sape; 0.00 Odprta knjižnica.	9.00 Operacija Barbarossa; 15.10 Video strani; 16.25 Sova, pon.; 17.55 Poslovne informacije; 18.00 Dnevnik; 18.05 Marlboro Music Show; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.20 Festival sveta; 20.45 Paralaksa; 22.30 Sova: Dragi John, Legenda o črnuhu Charleyu, Skrivni kabaret.
SO 13. 7.	12.30 Zdravo Avstrija; 13.35 Deklica iz farovža; 15.30 V senci sove; 16.00 Otroški Wurlitzer; 17.10 Športna abeceda; 18.05 Šport; 18.30 Leteči zdravniki; 19.20 Dobesedno; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Kdor reče A; 22.10 Model in vohun; 22.55 Krt; 0.30 Čas v sliki; 2.05 Čas v sliki.	17.00 Štajerci; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Slike iz Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Na preobratu; 22.10 Čas v sliki; 22.15 Večerni šport; 22.45 Rdeči kavč; 23.15 Zgodovina rock'n'rolla; 23.35 Temptations; 0.35 The Cure; 2.05 Čas v sliki; 2.10 Ekslibris.	9.00 Radovedni Taček, Klub Klobuk; 10.15 Operacija Barbarossa; 15.45 Fantastični svet D.C. Collinsa; 18.00 Dnevnik; 18.05 Spored za otroke; 18.35 Prostožidarstvo od blizu; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.35 Pesmi iz življenja Leonarda Cohena; 21.45 Sova: Vojna in spomin.
NE 14. 7.	12.00 Tednik; 12.30 Orientacija; 13.35 Ljubček, mlajša postajam; 15.15 Raji živali; 16.15 Kraljestvo miru; 17.10 X-Large; 18.30 Leteči zdravniki; 19.15 Lotto - žreb; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Puccini in njegovi libretisti; 21.20 Madame Butterfly; 0.20 Čas v sliki.	10.15 Zvit kot kača; 11.00 Mozartov kalendar; 13.00 Dober dan Koroška; 13.30 Slike iz Avstrije; 14.15 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Slike iz Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega tožilca; 22.10 Čas v sliki.	9.10 Otroška matineja: Živ žav, Nevarni zalvi; 12.00 Slovenija; 12.35 Saga o Forsythih; 13.25 Sova, pon.; 17.00 Dnevnik; 17.05 Onstran gozda; 18.40 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Neuničljivi; 20.50 Zdravo; 22.10 Dnevnik; 22.55 Sova: Polna hiša, Polnočni klici; 23.55 Video strani.
PO 15. 7.	10.30 Gorila; 12.00 Iz parlamenta; 13.40 Tarzan, branilec pragozda; 14.55 Popeye; 15.25 Ostržek; 17.10 Wurlitzer; 18.05 Mi; 18.30 Leteči zdravniki; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Pogledi s strani; 21.25 Hunter; 22.10 Tri ženske; 0.10 Thirta.	14.55 Maria Stuart, škotska kraljica; 17.00 Svetovni čudeži tehnike; 17.30 Lindentraße; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Drops; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Gozdarska hiša Falkenau; 21.08 Mojstri kuhajo; 22.00 Čas v slikile.	9.00 Mozaik; 14.55 Video strani; 15.05 Zdravo; 18.00 Dnevnik; 18.35 Spored za otroke; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.55 Vreme; 20.05 Blišč in vrišč gledališč; 21.25 Osmi dan; 22.10 Dnevnik; 22.35 400 let slovenske glasbe; 23.20 Sova: Simpsonovi, Polnočni klici.
TO 16. 7.	12.05 Šport v ponedeljek; 13.10 Tom, Crosby in brigada miši; 15.25 Ostržek; 15.50 Medved Bojan; 17.10 Wurlitzer; 18.05 Mi; 18.30 Leteči zdravniki; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Dežela gora; 21.07 Pogledi s strani; 21.15 Tin Men - dva smešna nasprotnika.	16.40 Rumena reka; 17.30 Orientacija; 18.00 Pravica do ljubezni; 18.30 Zdravo Avstrija; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 No, tole; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Klub 2.	9.00 Mozaik: Zgodbe iz školjke, osmi dan; 16.30 Sova, pon.; 17.55 Poslovne informacije; 18.00 Dnevnik; 18.05 Spored za otroke; 19.30 Dnevnik; 21.05 Slovenija-umetnostni vodnik; 21.15 Glasbeni portreti; 21.50 Dnevnik; 22.10 Sova: Pujsovi dosjeji; Polnočni klici; 23.35 Video strani.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Sreda, 10. 7. Glasbena sredi
Večerna 21.05–22.00 Poletni festivali:
Osoje, Bekštanj, Ljubljana, Millstatt

Četrtek, 11. 7. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 12. 7. Koroška in koroški Slovenci
v Enciklopediji Slovenije

Sobota, 13. 7. Od pesmi do pesmi –
od srca do srca

Nedelja, 14. 7. 6.30–7.00 Dobro jutro
na Koroškem – duhovna misel: p. Tone Zajc
18.10–18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 15. 7. Partnerski magazin

Torek, 16. 7. Partnerski magazin

SMRT V BENETKAH

S Smrtjo v Benetkah je veliki italijanski umetnik Luchino Visconti ustvaril enega svojih najlepših filmov, film o hrepenenju, absolutni lepoti na meji božanskega, ki lahko človekovo minljivost zapiše večnosti. Vsi Viscontijevi filmi kažejo avtorjevo težnjo k popolnosti, ki celo v njegovem 'grdo neizprosne' filmu Padeč bogov deluje v funkciji impresivnega upodabljanja moralnega razkroja v času nacističnega totalitarizma. Visconti je v svoji duši glasbenik, z neizmernim poznavanjem in ljubeznijo je na oder postavil opere, zaradi tega je tudi v njegovih filmih glasba izredno pomembna pripovedna plast. Za Smrt v Benetkah je Visconti izbral roman Thomasa Manna in življenje velikega nemškega komponista Gustava Mahlerja, seveda le kot inspiracijo, možnost za pripoved in izpoved o lastnih dvomih in iskanjih, povezanih z umetnostjo. Tako Britanec Ken Russel ni imel prav, ko je v svojem filmu o Gustavu Mahlerju ironično parafraziral Viscontijev film kot karikaturo o Mahlerju, saj očitno Viscontija ni hotel razumeti. Film si lahko ogledate v sredo, 10. julija, ob 20.05 na prvem sporedu TV Slovenija.

Teden mladih umetnikov

od 29. julija do 3. avgusta 1991
v Mladinskem centru na Rebrci

Starost: od 6 do 12 let

Prinesi s seboj: osebne potrebščine, delovno obleko, škarje, lepilo, vodne barvice, instrumente in veliko dobre volje!

Cena: 750 šil. za polni penzion. Stroški za material se posebej zaračunajo.

Prijave sprejema: Mladinski center na Rebrci, 9133 Miklavčevo, tel: 04237/2142 ali Krščanska kulturna zveza, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, tel: 0463/516243, ter Katoliška otroška mladina, Viktringer Ring 26, tel: 0463/511166/78

Z vami bodo delali, risali, peli, plesali, slikali:

- Albert KRAJGER,
- Saša KUMP,
- Gabriel LIPUŠ,
- Ilse MOLLER,
- Barbara MÖSENER,
- Nežika NOVAK,
- Valentin OMAN,
- Hermi PAULIČ,
- Rožica PUŠNIK,
- Tanja ZGONC.

Jezikovnih počitnic ne bo!

Krščanska kulturna zveza in Zavod Republike Slovenije za šolstvo obveščata vse starše, ki so prijavili otroke na III. JEZIKOVNE POČITNICE v Novem mestu, da teh počitnic letos ne bo. Kot je znano, je jugoslovanska armada napadla samostojno Republiko Slovenijo in s tem dejanjem destabilizirala najmlajšo demokratično državo v Evropi. Organizatorji zaradi negotovih razmer v Republikli Sloveniji odpovedujemo letošnje jezikovne počitnice v Novem mestu.

Upamo, da bodo naslednje jezikovne počitnice v poletnih mesecih 1992 v zares samostojni, neodvisni in suvereni Republikli Sloveniji, je rečemo v izjavi za javnost.

Treking v Kenijo

17. december 1991 – 6. januar 1992

Novo leto pod afriškim soncem. Čeravno je že precej slovenskih planincev obiskalo najvišje afriške gore, smo se odločili, da v okviru enega trekinga ponudimo vzpon na oba najvišja vulkanska masiva Jezerskega višavja.

Prijave: Okvirne prijave za „Teden štiritisočakov“ okoli Saas Feeja in Trekking Kenija – Tanzanija že sprejema pisarna Planinske zveze Slovenije v Ljubljani.

Delavska zbornica razširila servis

CELOVEC. Delavska zbornica v Celovcu je povečala svojo servisno in posvetovalno ponudbo. Na področjih delovnega in socialnega prava ter varstva potrošnikov (Konsumentenschutz) bo strokovnjak odslej na voljo vsak četrtek tudi zvečer od 16.30 do 19.30. Posvetovanje je brezplačno, če imate na teh področjih kakšen problem, pa se lahko pozanimате oziroma s strokovnjakom posvetujete tudi po telefonu (0463/5870).

V tej zvezi delavska zbornica še opozarja, da bosta knjižnici in Beljaku in Celovcu odslej odprti tudi ob petkih popoldne (v Beljaku od 12. do 16. ure, v Celovcu od 11. do 16. ure). Knjige si lahko izposodite brezplačno.

Jezikovne počitnice

„Club tre popoli“ tudi letos prireja skupinska dopusta z jezikovnimi tečajema. Pod geslom „Korošci se učijo jezike sosedov“ bo od 21. julija do 3. avgusta organiziran tečaj slovensčine ob Bohinjskem jezeru ali na južnem Koroškem, tečaj italijanščine pa bo od 25. avgusta do 7. septembra v Pescari. Informirajte in prijavite se za tečaj slovensčine pri Eriki Jaklitsch, 9020 Celovec/Klagenfurt, Deutenhofenstraße 12, telefon 0463/516046, za tečaj italijanščine pa pri Gerdi Diwald, 9073 Vetrinj/Viktring, Emil Hölzl-Weg 4. telefon 0463/292103.

Jame v Obirju, pravi čudež narave, si je ogledalo že preko 10.000 obiskovalcev.

Naravni zaklad kot doživetje

Skoraj sto let je tega, ko so v obirskih jamah še kopali svinec in cink. Po drugi svetovni vojni so se sicer spomnili naravnih zakladov, vendar rudarstvo ni več zaživelo. In skoraj bi bile jame v Obirju prišle v pozabo, če se jih ne bi sredi osemdesetih let spomnili nekateri Kapelčani. Tako se je leta 1985 porodila misel, da bi uredili neke vrste Postojnskih jam v Obirju, leta 1987 so najbolj zavzeti ustanovili svoje društvo,

minuli petek pa je bila slovesna otvoritev Jam v Obirju, te nove kapelske turistične zanimivosti.

Otvoritev pa je bila že kar naknadna, kajti jame je doslej obiskalo že daleč preko 10.000 obiskovalcev iz vsega sveta. To pa predvsem tudi potrjuje pravilnost, da so se tudi sosednje občine finančno udeležile pri izvedbi projekta, saj so tudi njihovi letovišarji zadovoljni, da si

lahko ogledajo ta čudežni podzemski svet kapnikov.

Predsednik društva dr. Peter Haderlap je lahko z upravičenim ponosom ugotovil, da so obirske jame dejansko že sedaj priznane kot čudež narave, župan dr. Haller se je lahko pohvalil, da je uspelo poplačati vse stroške, ki so znašali kar 32 milijonov šilingov, deželni politiki pa so še celo obljubili, da bodo asfaltirali še preostali del dovoznice k obirskim jamam.

Največji kompliment pa je organizatorjem izrekel predsednik mednarodne rudarske zveze dr. Hubert Trimmel. Pohvalil jih je, da so izredno skrbno uredili jame, vsej regiji pa naznanil razvoj: „Železna Kapla je na poti, da ustvari nadregionalno, da celo nadnacionalno privlačnost.“ To pa si lahko ogledate tudi vi. Poslužiti se morate le posebnih avtobusov, ki vozijo z glavnega trga v Železni Kapli od 9.15 ure dalje vsakih 75 minut. Tudi karte dobite v posebni prodajalni na glavnem trgu. Poslužite se te ponudbe! Splača se!

Stari vozički, ostanki iz nekdanjega rudnika.

dr. Peter Haderlap

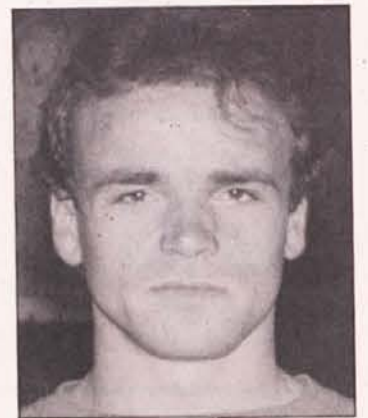
Pri otvoritvi je zapel tudi MoPZ „Val. Polanšek“.

Milan Hribernik avstrijski prvak!

Naš rojak Milan Hirbernik z Radiš, ki tekmuje za klub Allstyle v Celovcu, je ponovno postal avstrijski prvak v semikontakt-karateju. Na prvenstvu na Bistrici v Dravski dolini je v skupini do 80 kilogramov brez poraza osvojil najvišji avstrijski naslov, v skupini nad 80 kilogramov pa je bil odlični drugi.

Odličen uspeh sta si priborila tudi Jan Šiman, ki je v svoji skupini (pod 14 let) prav tako osvojil prvo mesto, bron pa je dosegel brat Sven Šiman v kategoriji pod 18. let. V ekipi Allstyle Celovec pa je na tem prvenstvu sodeloval še mladinec Peter Zankl, ki pa tokrat ni imel sreče.

Uredništvo Slovenskega vestnika k velikim uspehom iskreno čestita!

Ponovno avstrijski prvak v semikontakt-karateju: Milan Hirbernik z Radiš.

Gerhard Pappler podpisal za SAK

Prestopni rok še ni končan, vendar SAK že javlja novo pridobitev. Iz Klopinja se mu je namreč pridružil Gerhard Pappler, ki naj bi igral v poziciji prostega igralca v obrambi. Še vedno pa ni rešeno vprašanje, kdo bo novi legionar v vrstah SAK. Za dosedanjega, Gorana Stanisavljeviča, se namreč poleg celovške Austrie poteguje tudi VSV/Beljak. Zaostrilo pa se je med SAK in Železno Kaplo, saj SAK želi za Grubelnika

zagotovilo, da ga lahko naslednje leto odkupi, temu pa Kapla nasprotuje. Sicer pa je prestopni rok bolj miren: v Sele se je vrnil Nantej Travnik (Klopinja), Šmihel je kot trener prevzel Franc Gostenčnik (Žitara vas), Žitaro vas pa bo treniral legionar Bosnjak, ki pa bo tudi igral. Železna Kapla pa želi pridobiti še Tončija Blajsa (SAK), vendar tudi ta pogodba še ni podpisana.

Nova Elo-lista: Kovač, Hattenberger na vrhu!

Na razpolago je nova Elo-lista šahistov Slovenske športne zveze, ki so se v pretekli sezoni udeležili koroškega prvenstva v spodnji ligi, v prvem razredu-vzhod, v 3. razredu D ter se uspešno vključili tudi v tekmovanje za koroški pokal 1990/91.

Na prvih dveh deskah sta svoji poziciji utrdila Silvij Kovač (2112 Elo-točk) in Arnold Hattenberger (2017), največ točk je v preteklem polletju pridobil igralec drugega moštva Robert Hedenik (46), najboljša med mladinci pa je ostala Dunja Lukan!

Medtem ko je Kovač tokrat izgubil 11 točk, je Hattenberger nadaljeval svojo serijo uspehov in pridobil nadaljnjih 15 točk, tako da ima SŠZ na prvih dveh deskah še naprej dva igralca s preko 2000 Elo-točk. Ostali igralci prvega moštva so v bistvu obdržali svoje pozicije, tako da v postavi za prihodnjo sezono ne bo prišlo do bistvenih sprememb.

Močno pa so napredovali nekateri igralci drugega moštva ter mladinci. Poleg Roberta Hedenika so se izkazali mladinec Marko Gallob (+34), Rupert Reichmann in mag. Peter Waldhauser (po 21), Jožko Boštjančič (20),

mladinski igralec Alekšander Lukan (19) ter Antonija Einspieler (13 točk). Največ točk pa so izgubili Alojz Gallob (23), Gorazd Živkovič (17), Franc Kolter (16) ter dr. Joži Amrusch (15).

Najboljša mladinska igralka je Dunja Lukan, ki je svoj Elo-konto zvišala na 1508 točk, sledijo pa ji Boris in Marko Gallob ter brat Aleksander.

Robert Hedenik

Lestvica šahistov SŠZ (1.7.1991):

(v oklepaju Elo-števílo I/91)

1. Kovač Silvij 2112 (2123), 2. Hattenberger Arnold 2017 (2002), 3. Živkovič Gorazd 1888 (1905), 4. Alojz Gallob 1875 (1898), 5. Rulitz Franci 1835 (1831), 6. Ferm Ivko 1807 (1805), 7. dr. Amrusch Joži 1782 (1797), 8. Kolter Franc 1763 (1779), 9. Rulitz Herbert 1711 (1724), 10. Reichmann Rupert 1698 (1677), 11. mag. Peter Waldhauser 1675 (1654), 12. dr. Hanzi Gasser 1671 (1668), 13. mag. Mirko Laußegger 1659 (1656); 14. Ivan P. Lukan 1648 (1649), 15. Robert Hedenik 1517 (1471), 16. Dunja Lukan 1508 (1501), 17. Boris Gallob 1463 (1482), 18. Marko Gallob 1444 (1410), 19. Antonija Einspieler 1436 (1423); 20. Aleksander Lukan 1425 (1406).

ZAKLADNICA KOROŠKE

Deželna razstava Št. Pavel 1991

27. april - 27. oktober, vsak dan od 9. do 17. ure

900 let benediktinske opatije